

Sufinansira Evropska unija

Sweden
Sverige

Sufinansira Švedska

KOLIKO ŽENE UČESTVUJU

U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA?

Rodna analiza Mehanizma koordinacije

Bosna i Hercegovina

2023

PRAVA
ZA SV=

ZAKLJUČAK

Prema Zakonu o ravnopravnosti spolova BiH, državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravna lica s javnim ovlaštenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, osigurat će i promovirati ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju. Ravnopravna zastupljenost spolova postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen najmanje u procentu 40% u svim gore navedenim tijelima.

Zakoni o vladama u BiH na svim nivoima vlasti nisu usklađeni sa ZoRS-a iako je to zakonska obaveza. Ovo za posljedicu ima imenovanje premijera i ministara, od državnog nivoa vlasti, preko entitetskog do kantonalnog, bez ravnopravne zastupljenosti žena, čime su žene isključene iz procesa donošenja svih političkih odluka i reformskih procesa, pa tako i iz procesa evropskih integracija na što ukazuje i ova rodna analiza.

Sva uspostavljena tijela Mehanizma koordinacije kao ključnog institucionalnog tijela za vođenje procesa evropskih integracija ukupno broje 2020 članova, izabranih zvaničnika i državnih službenika iz 14 vlada na svim nivoima vlasti (državni, entitetski i kantonalni nivo). Čini ga 36 radnih grupa koje pokrivaju sva poglavlja pravne stečevine, kao i političke i ekonomske kriterije.

Rodna analiza ovih tijela pokazuje znatno manje učešće žena u odnosu na muškarce, a to je posebno prisutno u tzv. političkim tijelima u kojima se donose sve važne političke odluke, jer njihove članove određuje pozicija u izvršnoj vlasti (premijerska ili ministarska, npr.).

Na ovaj način se dalje doprinosi marginalizovanju žena sa pozicija donošenja ključnih, političkih odluka u procesu evropskih integracija.

Nešto veća zastupljenost žena je u tzv. tehničkim i operativnim tijelima, dakle tamo gdje se ne donose značajne političke odluke, nego se provode potrebni postupci i aktivnosti u procesu evropskih integracija. Ali čak i u tim operativno-tehničkim tijelima one nisu ravnopravne kada se radi o mjestima predsjedavajućih ili njihovih zamjenika. Na tm pozicijama, opet, dominiraju muškarci. Dakle, žene ponovo nisu na mjestima na kojima se donose odluke.

BiH mora bez odlaganja da poduzme konkretne korake ka praktičnoj primjeni svih zakona kao i drugih zahtjeva koji pred njom stoje u procesu evropskih integracija. Osiguranje pune primjene ZoRS i drugih antidiskriminacijskih zakona kojima se osigurava ravnopravno učešće žena u svim političkim i drugim reformskim procesima obuhvata i obavezu ravnopravnog uključivanja žena u tijela Mehanizma koordinacije.

Ova rodna analiza je pokazala da su žene manje zastupljen spol u Mehanizmu koordinacije, što je naročito vidljivo u političkim tijelima i na mjestima predsjedavajućih izamjenika radnih grupa.

Princip rodne ravnopravnosti, jedno je od temeljnih vrijednosti EU i treba se integrisati i kroz proces pristupanja EU kroz brojne reforme koje su pred svakom državom kandidatkinjom, pa tako i pred BiH.

PREPORUKE

01

Uskladiti Zakon o Vijeću ministara BiH, Zakon o Vladi FBiH i Zakon o Vladi RS sa ZoRS-a tako da potvrđivanje sastava Vlade nije moguće bez minimuma od 40% žena na ministarskim pozicijama;

02

Osigurati punu primjenu ZoRS-a i prilikom imenovanja osoba u tehničko operativna tijela Mehanizma koordinacije, kako u svojstvu članova tako i na poziciju predsjedavajućih i zamjenika predsjedavajućih.

03

Nakon svakog izbornog ciklusa sačiniti rodnu analizu svih tijela Mehanizma koordinacije, te djelovati na trendu ravnopravnog učešća žena na svim pozicijama.

04

Osigurati provođenje odgovarajućih trening programa u cilju podizanja znanja o obaveznom uspostavljanju rodne i spolne ravnopravnosti shodno domaćem antidiskriminacijsom zakonodavstvu za sve osobe uključene u rad Mehanizma koordinacije.

05

Osigurati redovno učešće organizacija civilnog društva u relevantnim tijelima Mehanizma koordinacije gdje je njihovo učešće predviđeno.

